

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Kazuistika dítěte

**Podpora přirozeného rozvoje řeči u dětí – primární
logopedická prevence**

Kroměříž září 2021 – únor 2022

Zpracoval/a: Ludmila Kunderátová

Kazuistika dítěte

Osobní údaje:

Jméno: Tobias T.

Pohlaví: chlapec

věk: 7 let.- T.T. se narodil v dubnu 2016.

Místo realizace: Základní a Mateřská škola Loučka

Osobní anamnéza:

Matce byla ve třetím měsíci těhotenství diagnostikována těhotenská cukrovka. V osmém měsíci matka začala krvácet, příčinou krvácení bylo včestné lůžko. Před porodem byla cvičena Lamazova metoda. Tobias se narodil deset dní po určené termínu, plodová voda již byla zkalená. Po porodu se u něj projevila velmi silná novorozenecká žloutenka. Jeho motorický vývoj byl srovnatelný s normou, časný řečový vývoj také. Ve čtyřech letech byla T.T. odstraněna nosní mandle. Zdravotní potíže nemá. Letos ve velmi krátkém období prodělal Molusky a Neštovice.

Rodinná anamnéza:

Rodina je úplná, T.T. má mladšího bratra (2 roky a 10 měsíců), který je nemluvný a nezapojuje se do kolektivu, otec (1990) vystudoval na SOŠ Sousedík Vsetín, matka (1991) vystudovala na SŠ Oděvní a služeb Vizovice. Otec má vadu rotacismu, která byla zanedbána. Spolupráce s rodiči by mohla být na lepší úrovni – víkendové úkoly sice plní, ale jinak se o logopedickou péči u svého syna příliš nezajímají, zřídka využijí možnosti konzultace. Rodičům byl doporučen odklad školní docházky, který odmítli.

Školní anamnéza:

Hrubá motorika je zcela v pořádku, oproti jemné motorice, která lehce zaostává. T.T. má špatný úchop tužky, který je velmi křečovitý. Lateralita ruky a oka souhlasná - pravá. Sluchové a zrakové vnímání je plně vyvinuto. T.T. je velice roztěkaný, neudrží pozornost déle než 10 minut. Ve školním roce 2019 – 2020 nastoupil do běžné MŠ, kde měl značné potíže se zapojením do kolektivu, nemohl se domluvit s dětmi, byl velmi bázlivý a nezapojoval se při aktivitách, při příchodu do MŠ Loučka plakal a utíkal ke dveřím, za rodiči. Postupem času se vše zlepšilo a dnes se zapojuje do všech aktivit, zejména do těch, které jsou spojeny s hudební nebo tělesnou výchovou. T.T. je velmi pracovitý a snaživý.

Problémy před vstupem do programu:

Vážne motorika jazyka, je zjevná artikulační neobratnost. Nádechy jsou prováděny ústy ne nosem. Ostrá řada sykavek („s“, „c“, „z“) byla tvořena interdentalně, hlásky jsou již vyvozeny, ale nepoužívá je v běžné řeči. Hlásky R a Ř se T.T. občas podaří vyvodit, v řeči však nejsou. Pozornost je velmi chabá, nezvládá ji udržet déle než 10 minut. Koncentruje se velmi pomalu, protože je zbrklý. Zrakové vnímání je plně vyvinuto, dokáže vnímat figuru i pozadí, zvládá vyhledat obrázek či tvar podle různých kritérií a také dokáže dokreslit druhou půlku i těžších obrázků. Dokáže rozlišit, zda se tvar nachází nahoře, dole, vpravo či vlevo. Sluchové vnímání je také zcela vyvinuto, T.T. dokáže rozlišit zvuky z běžného prostředí, rozlišuje prvky lidské řeči (věty, slova, slabiky a hlásky). Slyší slabiky ve slově, vytleskává je, rozlišuje délku slova, rozpoznává první hlásku ve slově, rozeznat poslední hlásku mu dělá ještě potíže.

Ambulantní logopedická péče pro vadnou výslovnost byla zahájena v březnu 2021 (klinický logoped ve Valašském Meziříčí). Od Září 2021 byla rodičům nabídnuta logopedická péče přímo v MŠ, kterou rodiče přijali. S nástupem do logopedické péče v MŠ přestal navštěvovat klinického logopeda ve Valašském Meziříčí.

Průběh spolupráce:

PRVNÍ SETKÁNÍ

Toto setkání bylo především o seznámení s T.T a celkové diagnostice. Nejprve jsme rozcvičili prsty pomocí básničky Všechny moje prsty. Poté jsme zkoušeli lateralitu oka pomocí krasohledu a lateralitu ruky, kdy tužka byla uprostřed stolu a T.T. měl za úkol vzít tužku a namalovat sluníčko. Následně jsme si zkusili správný nádech nosem a výdech pusou. Nakonec jsme si zacvičili na básně: Když se natáhnu a Cvičeníčko- viz příloha č. 1

T.T. se nejvíce líbila práce s krasohledem. Z počátku byl velmi stydlivý, ale postupem času začal komunikovat. Správný nádech nosem mu vůbec nejde a stále se nadechuje pusou. Cvičení na hrubou motoriku se mu líbí a je velmi šikovný.

DRUHÉ SETKÁNÍ

S T.T. jsme se rozcvičili básničkami: Když se natáhnu a Cvičeníčko- na hrubou motoriku. Poté jsme si procvičili prsty pomocí básniček: Všechny moje prsty, Zvedni prstík a Jedna ruka vyskočila. Následně jsme si vyplnili grafomotorický list - Správná cesta ke kontejneru- viz příloha č. 2. Také jsme si udělali dechová cvičení, jako foukání brčkem do vody - dělání bublinek, foukání do píruka a sfoukávání odkvetlé pampelišky.

Při rozcvičování pomocí básniček si T.T. pamatoval první básničku a s nadšením si procvičil prsty. Při grafomotorickém listu byl velmi roztěkaný a utíkala mu pozornost stále k jiným podnětům. Dechová cvičení se T.T. velmi líbila, nejvíce však foukání brčkem do vody.

TŘETÍ SETKÁNÍ

Setkání jsme zahájili rozcvičením prstů a následně jsme si vyplnili grafomotorický list - Obkresli a nakresli zeměkouli - viz příloha č. 3. Poté jsme si udělali oromotorické cvičení - pohádka o Jazyčkovi. Následně jsme si přečetli příběh pomocí obrázků - obrázkové čtení. Posléze jsme si procvičili fonetické rozlišování hlásek - každé slovo řeknu jednou dobře a pak špatně, dítě musí poznat, které bylo správně a které špatně. Cvičení zrakové percepce - skládání jablek z papíru podle barvy, velikosti a předlohy. Nácvik správného nádechu a výdechu.

Od minulého sezení se T.T. velmi zlepšil ve správném nadechování. Při obkreslování zeměkoule už nebyl tak roztěkaný. Oromotorické cvičení se mu velmi líbilo a hned jej chtěl naučit i ostatní děti. Při cvičení mu šla většina cviků. Fonetické cvičení mu z počátku dělalo problém a nepochopil zadání, ale po jeho pochopení se mu podařilo poznat 15 slov z 20. Cvičení na zrakovou percepci zvládl dobře, ale neuměl pojmenovat barvy žlutou, oranžovou a zelenou.

ČTVRTÉ SETKÁNÍ

Na začátku jsme si zopakovali oromotorické cvičení - pohádka o Jazyčkovi - viz příloha č. 4. Poté jsme vyplnili grafomotorické cvičení - Míchání lektvaru - viz příloha č. 5 a Najdi a spoj čarodějnice, urči která je větší. Následně jsme poznávali věci na obrázcích, pojmenovávali je, vytleskávali slabiky a určovali jejich první a poslední hlásky. Dechové cvičení - přemísťování pavouků na pavučinu pomocí brčka. Nakonec jsme si zacvičili proudové cvičení motivované na téma čarodějnice.

Pohádka o jazyčkovi T.T. šla lépe než minulé setkání. Při vyplňování grafomotorického listu již držel tužku správně a bez křečí. Určení větší a menší čarodějnice zvládl na výbornou. Při poznávání obrázků mu

dělalo značné potíže určování poslední slabiky. U proudového cvičení se mu podařilo zkoordinovat celé tělo bez větších potíží.

PÁTÉ SETKÁNÍ

Na úvod jsme se rozcvičili pomocí básničky - Jarní rozcvička. Následně jsme si udělali sluchové cvičení. Na stůl jsem položila deset vajíček, které byly naplněny rýží, korálky, kuličkou, pískem a hrachem. Vždy jsem zachrastila dvěma vajíčky a T.T. musel poznat, která vajíčka chrastí stejně. Následně jsme si přečetli příběh o Kocouru Málkovi pomocí malovaného čtení - viz příloha č. 6. Procvičení prstů pomocí naučených básniček: Všechny moje prsty, Zvedni prstík a Jedna ruka vyskočila. Nakonec jsme si vyplnili pracovní list - Dokresli kotel čarodějce- viz příloha č. 7.

T.T. se velmi rychle naučil básničku Jarní rozcvička. Sluchové cvičení se mu z počátku vůbec nedařilo, ale postupem času to bylo lepší. Velmi se mu zalíbil příběh o kocouru Málkovi. Básničky na procvičení prstů umí celé nazpaměť. Při pracovním listu se velmi soustředil a udržel pozornost po celou dobu našeho sezení.

ŠESTÉ SETKÁNÍ

Nejdříve jsme si procvičili jazyk a pusou pomocí oromotorického cvičení - Rodina jede na výlet- viz příloha č. 8 a zacvičili si proudové cvičení motivované, co dělá maminka, a rozcvičili jsme si prsty obvyklými básněmi. Poté jsme si udělali rytmizaci básně Maminka, pomocí paliček. Vyplnili jsme si grafomotorický list - obtáhni srdíčka, spočítej kolik jich je a obrázek vybarvi - upevnění předmatematických dovedností. Setkání jsme ukončili procvičováním správného nádechu nosem a výdechu pusou.

Oromotorické cvičení bylo pro T.T. těžší, ale nakonec ho zvládl s malými chybami. Při proudovém cvičení dobře zkoordinoval pohyby a zvládl je bez problému. Nejvíce se mu však líbila rytmizace básně a využití paliček. Grafomotorický list vyplnil pečlivě, správně určil počet srdíček, zlepšil se také ve vykreslování omalováněk. Nádechy jsou prováděny správně, nejlépe však při úplném soustředění.

SEDMÉ SETKÁNÍ

Nejprve jsme si procvičili prsty obvyklými básničkami a procvičili jsme si hrubou motoriku pomocí básně - Jarní rozcvička. T.T. dostal pracovní list - Kytička pro maminku - viz příloha č. 9. Jeho úkolem bylo vybarvit kytičky, rozstříhat čtverečky a seřadit obrázky od toho, kde je nejméně kytek až po nejvíce a určit, kde je více, méně, nejméně, nebo stejný počet květů. Následně jsme si vyplnili pracovní list – Prstýnky - viz příloha č. 10. Nakonec jsme si zopakovali oromotorické cvičení - Rodina jede na výlet - viz příloha č. 8.

T.T. si velmi oblíbil básně na procvičování prstů. Velmi se zlepšil ve stříhání, počítání a určování čeho je méně/více. Pracovní list s určováním levé a pravé mu činil velké problémy. Nakonec se mu jej podařilo vyplnit pomocí přiděláním kolíčku, na rukáv pravé ruky.

OSMÉ SETKÁNÍ

Setkání jsme zahájili rozcvičením prstů a následně jsme si vyplnili grafomotorický list - viz příloha č. 11. Poté jsme provedli oromotorické cvičení s názvem Jaro - viz příloha č. 12. Rozcvičili jsme se pomocí básně Jarní rozcvička a zacvičili jsme si proudové cvičení na téma jaro. Dechová cvičení - foukání do papírové lodičky ve vodě, foukání brčkem do vody a co nejdelší výdech.

T.T. se vždy velmi těší na naše setkání. Velmi ho baví oromotorické cvičení i cvičení s básničkami. Grafomotorický list vyplnil jen s malými chybami, udržel pozornost po celou dobu našeho sezení. Tužka již

není držena křečovitě. Dýchání je již zcela správné a bez potíží.

DEVÁTÉ SETKÁNÍ

Na začátku jsme se rozcvičili básničkami: Když se natáhnu, Cvičeníčko - viz příloha č. 1 a procvičili jsme si prsty pomocí naučených básniček. Pak jsme si procvičili fonetické rozlišování hlásek a zopakovali jsme si oromotorické cvičení – Jaro - viz příloha č. 12. Cvičení na jemnou motoriku a zrakovou perцепci, navlékání korálek na provázek podle barev a velikosti. Pro upevnění jsme si procvičili techniku správného nádechu a výdechu. Nakonec jsme si zopakovali rytmizaci básně - Maminka.

Fonetické rozlišování hlásek je již bez problému. Všechny básně již T.T. umí nazpaměť i oromotorické cvičení už dělá sám, ale stále potřebuje kontrolu. Při navlékání korálek měl zpočátku problém nasadit korále na provázek. Navlékání podle velikosti a barvy bylo bezchybné. Rytmizace básně byla už mnohem lepší a přesná.

Závěr, metodická doporučení:

Po skončení našeho programu jde vidět u T.T. velký posun jak v jemné motorice - lepší držení tužky, tak i zlepšení techniky dýchání - nádech nosem, výdech ústy. Ostré sykavky („s“, „c“, „z“) jsou vyvozeny a používány v běžné řeči s občasnou vadnou výslovností. Hlasy R a Ř jsou již vyvozeny, ale nejsou používány v řeči. Zlepšila se také spolupráce a komunikace s rodiči.

T.T. je stále v logopedické péči poskytované v MŠ. Doma procvičuje dechová a oromotorické cvičení, která jsme během setkání procvičovali a cvičení na jemnou a hrubou motoriku. Logopedická péče bude stále nutná i po zahájení povinné školní docházky (září 2022).

Zdroje:

Pracovní a grafomotorické listy. <https://cz.pinterest.com> [online]. [cit. 2022-05-29]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com>

Pracovní a grafomotorické listy. In: Předškoláci [online]. [cit. 2022-05-29]. Dostupné z: <https://www.predskolaci.cz>

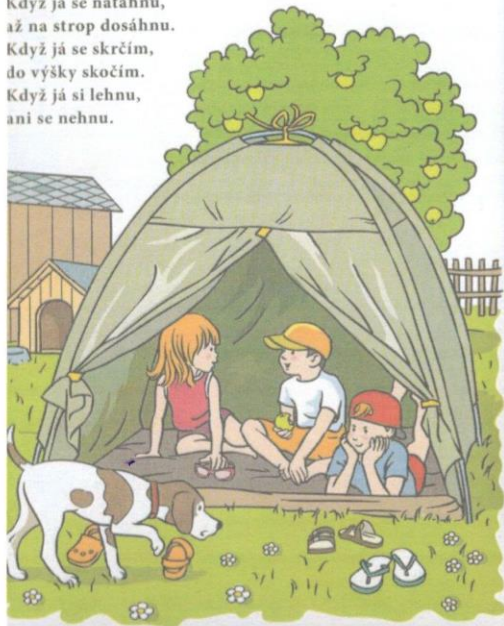
Přílohy:

Příloha č. 1

Pohybové aktivity

Když se natáhnu

Když já se natáhnu,
až na strop dosáhnu.
Když já se skrčím,
do výšky skočím.
Když já si lehnu,
ani se nehnu.

1 Když já se natáhnu, až na strop dosáhnu.
(stoupneme si na špičky a ruce vzpažíme)

2 Když já se skrčím,
(dřepneme si)

3 do výšky skočím.
(vyskočím)

4 Když já si lehnu, ani se nehnu.
(lehne si)

Cvičeníčko

Nachystáme tělíčko,
zacvičíme maličko.
Dokola se zatočíme,
pak se na zem posadíme.
Zatleskáme rukama,
zakopeme nohama,
uděláme dřep,
vyskočíme hned.

1 Nachystáme tělíčko, zacvičíme maličko.
(stoupneme si a dáme ruce v bok)

2 Dokola se zatočíme,
(cvičíme podle říkanky)

3 pak se na zem posadíme.
(cvičíme podle říkanky)

4 Zatleskáme rukama,
(cvičíme podle říkanky)

5 zakopeme nohama,
(cvičíme podle říkanky)

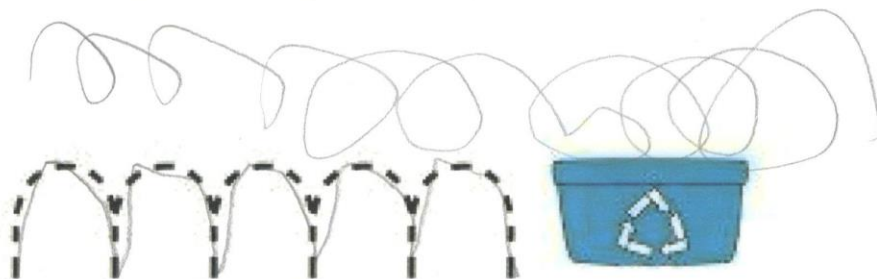
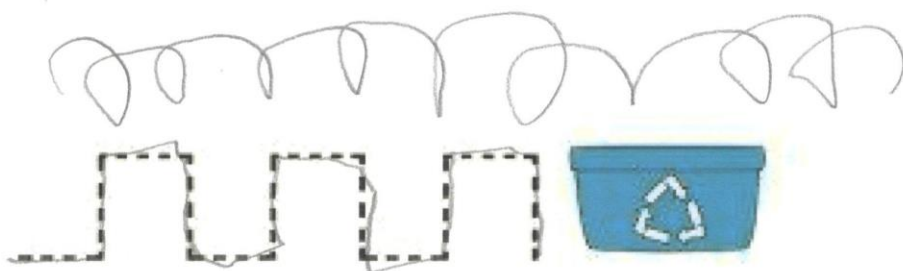
6 utíkáme dřep,
(cvičíme podle říkanky)

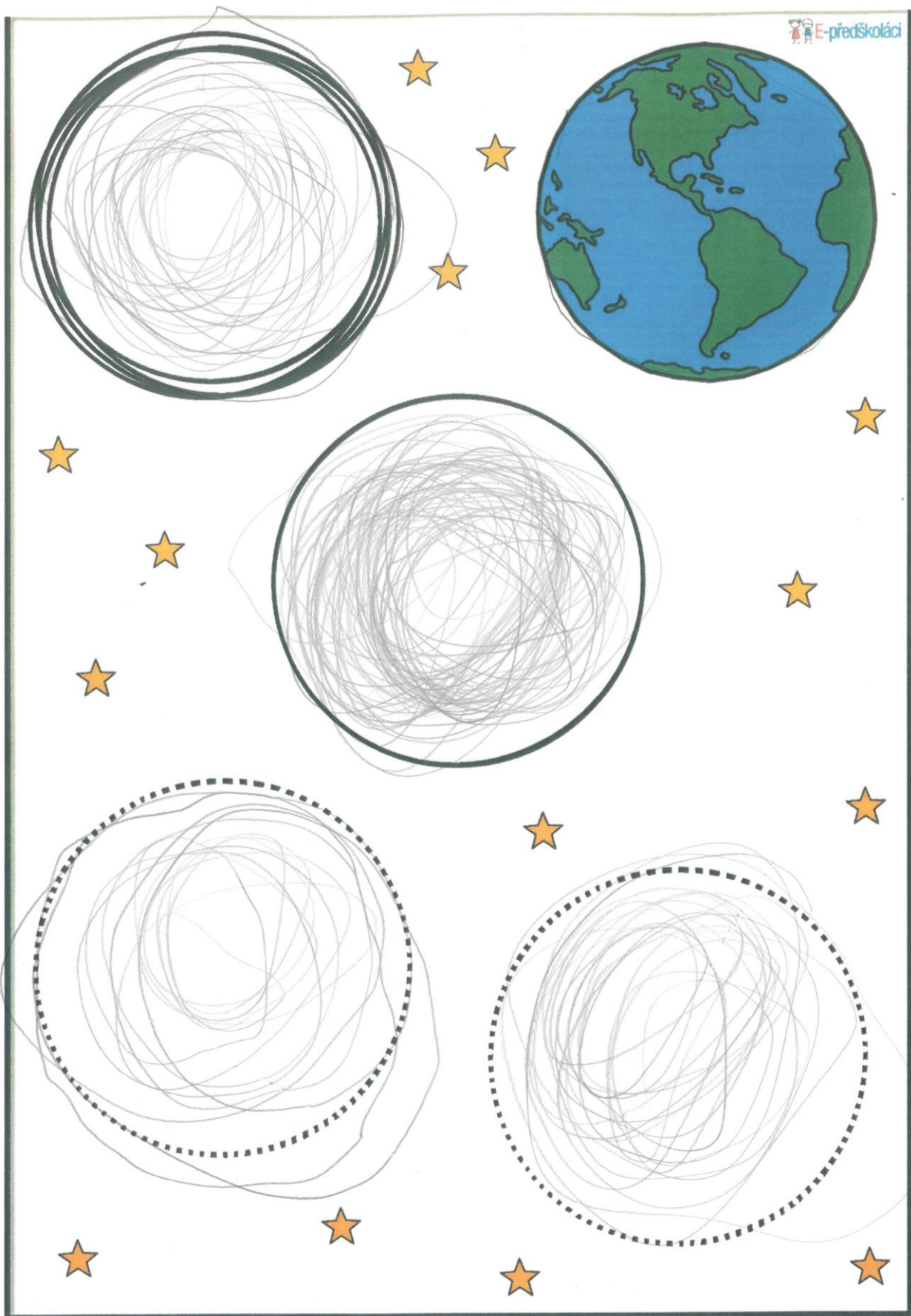

7 vyskočíme hned.
(cvičíme podle říkanky)

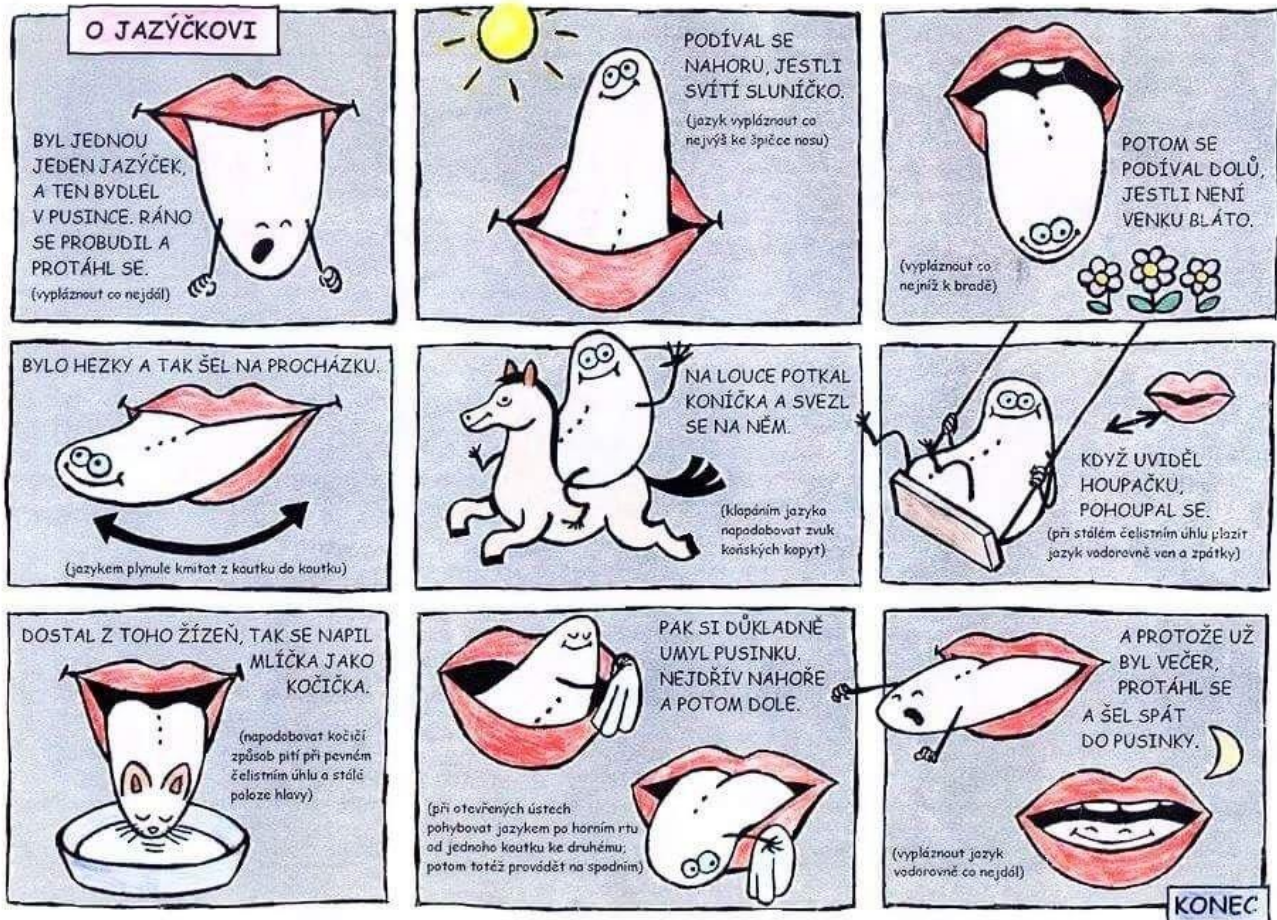
Handwriting practice line with cursive letters.

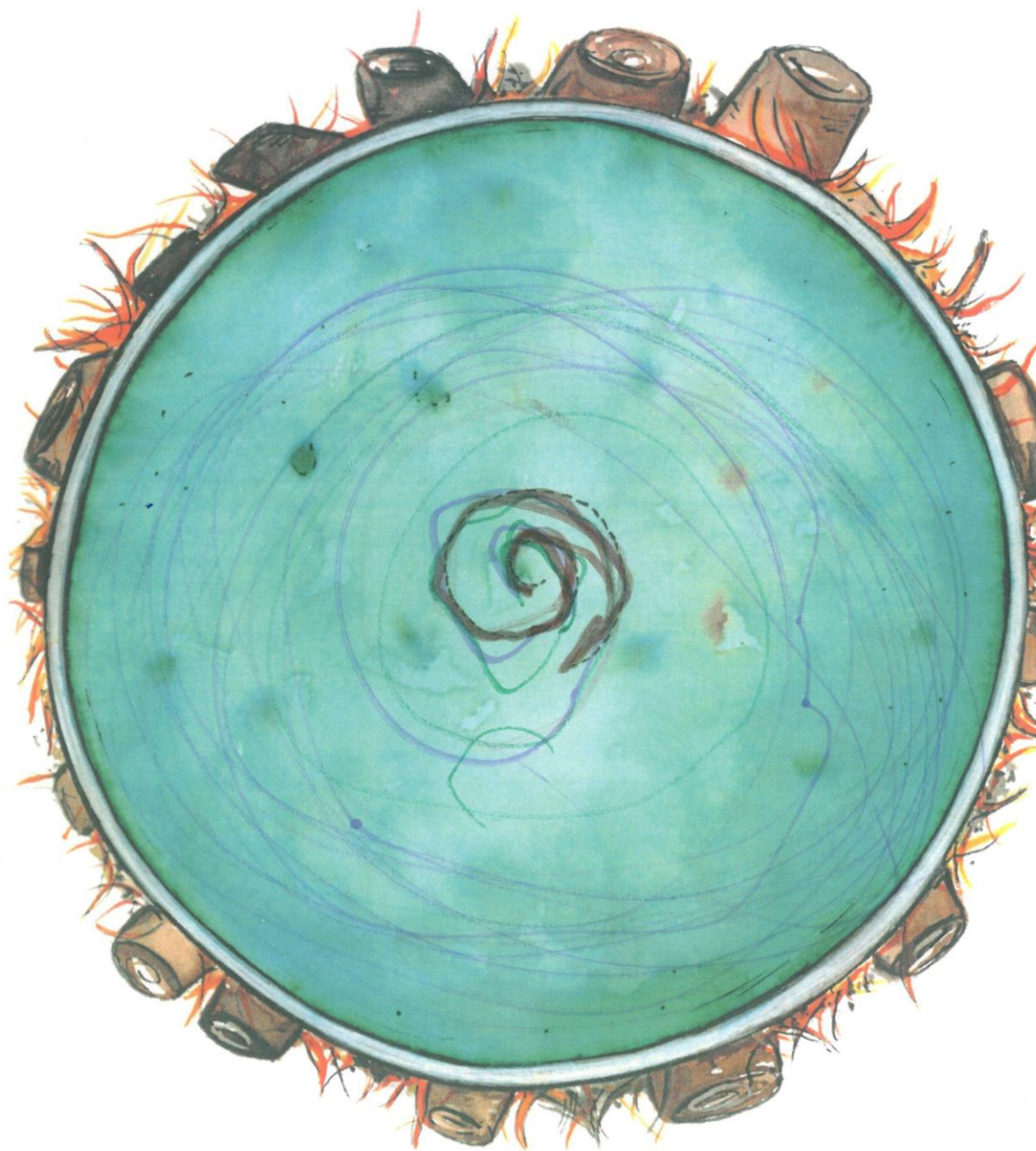
Trace the People to the Recycling Bin

Viš, jak vypadá naše planeta? Znáš názvy jiných planet? Vezmi si pastelku a zkus namalovat další planety ve vesmíru.

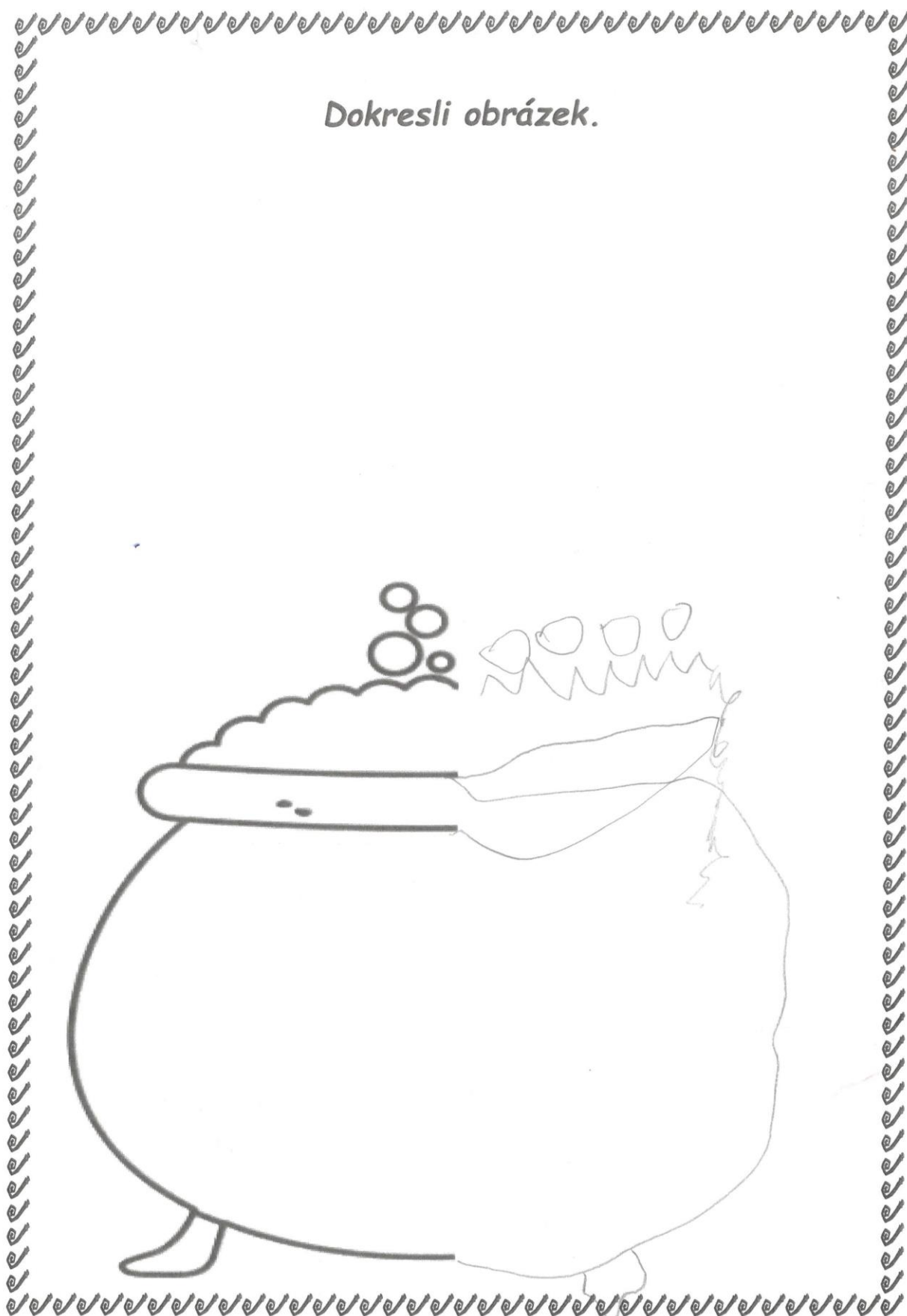

Uvolni ruku, zamíchej pořádně kouzelný lektvar v kotli...
Nezapomeň na správný úchop!

Malované čtení **Kocour Málek** (březen, příchod jara)

MÁME DOMA , JMENUJE SE MÁLEK. NEJRADĚJI
BĚHÁ PO LOUCE A VŠECHNO POZORUJE SVÝMA
VELKÝMA . CHODÍ A ČICHÁ KE ,
KOLEM KTERÝCH POLETUJÍ . MÁLEK SE
POLOŽIL DO ČERSTVÉ JARNÍ TRÁVY. HO
PAPRSKY LECHTALO PĚKNĚ POD . A TU
NAJEDNOU ZAHLÉDL . SLÁVA, HOŇKA
ZAČÍNÁ! KOLEM , KOLEM . BUM,
BÁC, ŠPLOUCH! A UŽ JE V . JE CELÝ
MOKRÝ. NEBOJ SE KOCOURKU, TĚ USUŠÍ.

Dokresli obrázek.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LOGOPEDICKÁ CHVILKA

(Mgr. Helena Kolbábková, Mgr. Lenka Ondáková)

Téma : Rodina jede na výlet

Rodina Dvořáková jela s dětmi na výlet. Nasedli do auto a táta nastartoval. **Dn, dn, dn... (n prodlouženě)**. Po hrbolaté cestě ve městě auto pomalu poskakovalo. **Dn, dn, dn (krátce)**. Jakmile vyjeli za město, uháněl tatínek nejvyšší povolenou rychlostí **d-d-d-d-d.... (rychle)**. Do kopce jeli pomalu **dd-dd-dd**, z kopce jeli jako s větrem o závod **ddddddddd**. Cestou se vyhnuli velkému traktoru, který se pomalu šinul k nedaleké vesnici **Td – td – td –**

Přijeli do Vyškova k zookoutku a zastavili na parkovišti. Maminka šla koupit vstupenky a děti se už nedočkavě tlačily u brány.

První zvíře, které spatřili, byl kůň. Klupal kopýtky (**mlaskání jazyka**) chvíli rychle – chvíli pomalu. Když uviděl děti, v údivu se zastavil. Zvedl jedno kopýtko (**jazyk necháme rozložený na horním patře**) jako by zdravil návštěvníky zooparku. Dokonce i radostně zafikal (**rozkmitat uvolněné rty výdechovým proudem**). Vedle v ohradě chtěl oslík napodobit koníka, ale protože neuměl schovat jazyk, zůstal mu vyplazený. (**rozkmitat uvolněné rty výdechovým proudem s jazykem venku**.)

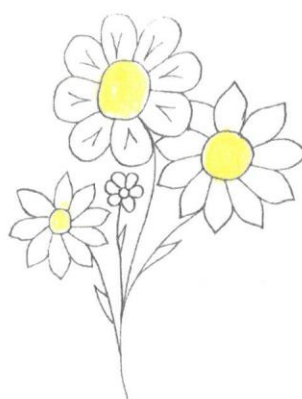
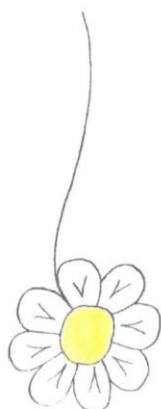
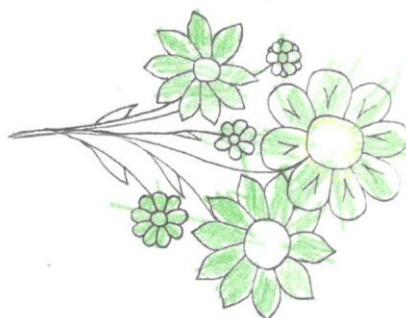
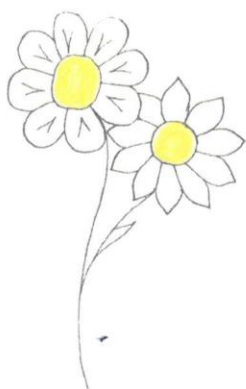
V průzračné vodě malého rybníka spatřily děti kapříky (**rty napodobují pohyb úst kapra, rty nejsou v napětí**). Všichni se úplně vyděsili, když jim za zády zařval mohutný tygr. Tlamu měl tak otevřenou, že byly vidět všechny jeho ostré zuby. (**pusu otevřít tak, aby byly vidět všechny zuby a rty byly napnuté**.)

Najednou tatínek něco ucítil. „Co to tak krásně voní?“ (**hluboký nádech nosem**). Bramborák! „Hurá,“ zaradoval se tatínek, „to si pochutnám.“ Stočil koupenou dobrotu do ruličky (**jazyk smotat do ruličky**). Slastně pomlaskával **mňam, mňam...** Děti se rozběhly ke stánku se sladkostmi. Tamarka si v puse přehazovala kyselou bonparu (**zavřená pusa, jazyk tlačí střídavě do pravé a levé tváře**), Radim lízal lízátka (**nápodoba lízání**). Alenka si pochutnávala na zmrzlině (**napodobování olizování**) Za chvíli měla umazanou celou pusou. Jazykem se pořádně olízla (**jazykem olizneme horní i dolní ret oběma směry**), ale pak si stejně musela utřít pusou kapesníkem. Maminka dojedla makovou buchtu. Jazykem se marně snažila vytáhnout zrníčka, která jí uvízla mezi zuby (**Zavřená pusa, jazyk přejíždí všechny zuby**).

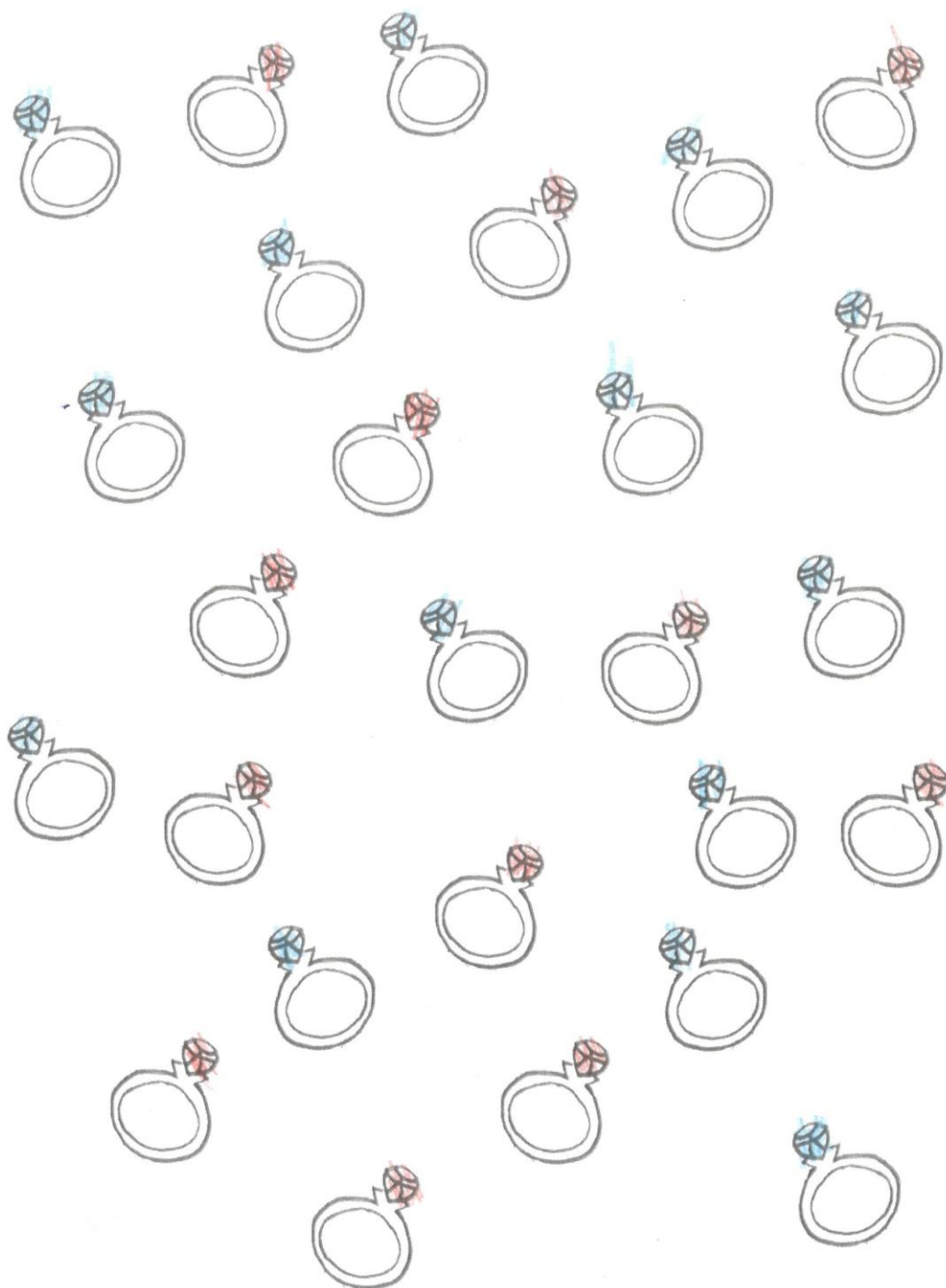
Konečně přijel na parkoviště vláček, který odvezl návštěvníky do nedalekého dinoparku. „Honem, děti, utíkejte, ať nám vláček neujede“, zvolal tatínek. Všichni doběhli včas, ale sotva popadali dech (**rychlé střídání krátkého vdechu a výdechu otevřenými ústy**). Dlouhý vláček byl připraven (**Děti vytvoří vlak**). Pan řidič zmáčkl klakson a ozvalo se veselé houkání **Húúúúúú, Huhúúúúúú**. Vláček se pomalu rozjel **š – š – š** Po rovné cestě radostně ujížděl **ši – ku- ku – ku....** „Hurá, už jsme tady“, zvolaly děti. Když návštěvníci spatřili předpotopní příšery, zůstala jim pusa dokořán. (**otevřená ústa**). „Óóóó, ti jsou velicí! Áááááá, to je obr!“ Než si stačili prohlédnout všechny vystavené dinosaury, začalo poprchávat. Drobné kapičky řukaly do roztažených deštníků (**pusa otevřená, hrotem jazyka ťukáme za horními řezáky**). V dešti nikoho prohlídka nebavila.

Všichni naskákali do vláčku (**děti jedou zapojené jako ve vlaku**) a rychle se vraceli na parkoviště k zookoutku **šššššššš**. Tatínek nastartoval auto, všichni do něj nastoupili a ujížděli k domovu. Cestou se rozpršelo tak, že stěrače nestačily stírat proudy vody (**jazykem olizujeme horní ret zprava doleva a zpět**). Všem bylo líto, že si dinopark pořádně neprohlédli. „To nevádí,“ řekl tatínek, „však se tam ještě podíváme.“

Doma maminka uvařila pro všechny horký šípkový čaj (**foukáme do čaje, aby brzy vychladl**), celá rodina si sedla ke stolu a vyprávěli si zážitky z výletu.

Diamant, který vede doprava vybarvi červeně.
Diamant, který vede doleva vybarvi modře.

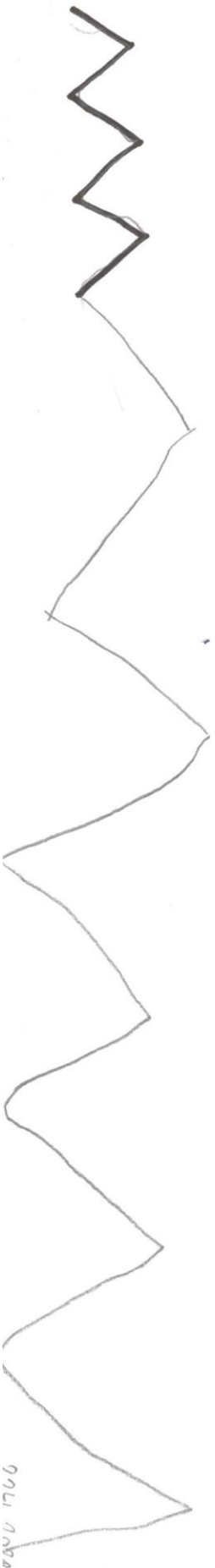
ee eee eee eee eee eee eee eee eee eee

A A A A A A A A A A A A A A A

O O O O O O O O O O O O O O O

T T T T T T T T T T T T T T T T T

B B B B B B B B B B B B B B B B

0900 0900

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Logopedická chvilka Jaro

Helena Kolbábková

„Honem, vstávej, Aničko!	protažení rukou áááááá - zívání
Koukni, svítí sluníčko!	kukátko
Směje se, je veselé, tak už honem z postele.“	široký úsměv výskpk
K domu běží kočička, mňouká tiše u mlíčka.	mňoukání
Tlamičku si olizuje, hřbet si slastně protahuje.	olízeme horní i dolní ret kočičí hřbet
V tom uvidí Veroniku, poskakuje po chodníku.	rukama zacloníme oči poskoky snožmo mezi kytkami na koberci
Skočí sem a skočí tam, vyhýbá se kytičkám.	
Kytky voní do dáli, včelky se k nim slétaly.	nádech nosem nápodoba mávání křídly
Co to bzučí? Včelička?	bzzzzzz
Ne, to bzučí Anička.	
Už ji včelka neláká, napodobí čmeláka.	bžžžžžžžžžž
Za malou chvílku, chvílku, poseká tatínek u domu travičku.	rty od sebe, rychlý pohyb jazyka zleva doprava
Děti se zatím na dvorku prohání, za chvíli na věži poledne vyzvání.	běh spojit vzpažené ruce, úklony vlevo vpravo
K obědu dnes mají polévku s knedlíčky, už se jim v pusince dělají bouličky.	
Pak sní i lívance s jahodami, nakonec dostanou pusy od svojí hodné mámy.	hrotem jazyka střídavě tlačit zevnitř do levé a pravé tváře rulička z jazyka našpulíme pusy a mlaskneme

Poznámky: